

Avkorting i saker oversendt fra Mattilsynet – brudd på annet regelverk

Kommunesamling Nordland,
12.03.2018

Samarbeidet med Mattilsynet

- Kommunene ønsker å følge opp saker fra Mattilsynet
- Mattilsynet er positive til samarbeidsavtalen
- Landbruksdirektoratet har årlig kontaktmøte med Mattilsynet
- Tips til hva kommunene kan gjøre for å bedre kontakten:
 - Tett dialog med Mattilsynet
 - Jevnlige møter med Mattilsynet lokalt.
 - Be om å få tilsendt bilder.
 - Gjør søker oppmerksom på at dere har fått vedtak fra Mattilsynet også i saker der dere ikke avkorter.

Samarbeid med mattilsynet - utfordringer

- Får Fylkesmannen/kommunen kjennskap til for få saker?
- Hva har skjedd før/etter vedtak?
- Kopi går bare til kommunen/Fylkesmannen
- Hvem har ansvar for hva?

Landbruksdirektoratets erfaringer

- Avkorting i dyrevelferdssaker er effektivt
- Avkorting i dyrevelferdssaker er viktig
- Kommunene og fylkesmenn er opptatt av å følge opp, men graden av reaksjon varierer mye
- Foretak som har vedtak hos Mattilsynet, har svært ofte varselmeldinger i PT som gjelder vanlig jordbruksproduksjon.

Sak 1 – Mattilsynets sak

- Funn etter Mattilsynets kontroll:
 - Opphoping av gjødsel
 - Skitne dyr
 - Dyr uten tilstrekkelig tilgang på drikkevann
 - Dårlig renhold
 - Dyr uten tilgang på dagslys eller kunstig belysning
- Mattilsynet varslet aktivitetsnekt, men fattet ikke vedtak om dette
- Gjentakende brudd fra 2009 – 2015.

Sak 1 – vedtak fra Landbruksdirektoratet

- Skyldgrad:
 - At det er konstatert brudd flere ganger i perioden 2009 - 2015.
- Alvorlighet og varighet:
 - Søker har ved flere anledninger latt være å oppfylle pålegg fra Mattilsynet
 - *«Til tross for at flere av påleggene gjelder mindre alvorlige brudd, anser vi det imidlertid som uforenelig med god dyrevelferd og alvorlig at kalv og storfe ikke har tilgang til rent drikkevann og er skitne»*
- Forholdsmessighet og rimelighet:
 - Bruddet er sentralt i henhold til jordbruksproduksjonen
 - Konstatert flere brudd i perioden 2009 – 2015 uten at det har blitt avkortet
- Opprettholder Fylkesmannens vedtak og avkorter 60 % av total tilskuddsutbetaling.

Sak 2 – Mattilsynets sak

- Funn etter Mattilsynets kontroll:
 - 3 grisekadaver funnet i fjæra – brudd på matloven og forurensingsloven
 - En høydrektig ku sendt med dyretransport til slakteriet – brudd på dyrevelferdsloven
 - Skitne griser levert til slakt. Høyere andel av sykdom i søkers besetning sammenlignet med gjennomsnittet. Søker må iverksette tiltak for å redusere forekomst av sykdom i besetningen

Foto: Mattilsynet

Sak 2 – vedtak fra Landbruksdirektoratet

- Høydrektig ku sendt til slakt og grisekadaver i fjæra medfører en overtredelse av «annet regelverk for jordbruksvirksomhet»
- At grisene var skitne ved levering til slakt kan ikke vektlegges, da Mattilsynet ikke har avdekket regelverksbrudd
- Skyldgrad:
 - Vurderer at foretaket har handlet uaktsomt
- Om alvorlighet og varighet:
 - Varighet: kadaverne har ligget ute fra noen uker til noen måneder – dette bruddet er av en viss varighet. Transport av drektig ku er en engangshendelse
 - Sentrale regelverk for husdyrproduksjon som er brutt, viktig at disse følges for å unngå smitte og unødig lidelse

Sak 2 – vedtak fra Landbruksdirektoratet forts.

- Formildende forhold:
 - Er ikke snakk om vedvarende ulovlig drift
 - Stor forskjell mellom bruddene i denne saken og vedtak om aktivitetsnekt o.l.
 - Mattilsynet skriver ikke noe om dårlige forhold ved resten av husdyrholdet
- Konkluderer med at det i denne saken er snakk om lav alvorlighetsgrad og begrenset omfang. Avkorting reduseres til 10 %.

Sak 3 – Mattilsynets sak

- Funn etter Mattilsynets kontroll:
 - 11 kalver i alderen 3 – 8 måneder oppstallet sammen. Ikke plass til at alle dyrene kunne spise samtidig. 3 kalver var i under middels hold, med tynn og matt pels.
 - De samme kalvene var våte og skitne. Binger var for liten ifht. antall dyr og de hadde ikke tilgang til tørr og myk liggeplass med tett og varmeisolerende gulv.

Sak 3 – vedtak fra Ldir

- Foretaket har handlet uaktsomt:
 - Søker er profesjonell næringsdrivende som plikter å sette seg inn i og følge regelverket for dyrevelferd. Søker burde derfor vite hva som utgjør et brudd på regelverket, og kan bebreides.
- Formildende:
 - Lav skyldgrad
 - Kort varighet på bruddet
 - Brudd ble rettet umiddelbart etter pålegg ble gitt
- Vedtak om avkorting på 5 % opprettholdes

Sak 4

- Mattilsynet fattet vedtak om aktivitetsnekt 16.12.2014. Endelig vedtak etter klage ble fattet 6.3.2015. Frist for avvikling av dyreholdet; 10.4.2015.
- Mattilsynet har konstatert brudd på regelverket hos foretaket over flere år.
- Landbruksdirektoratets vedtak:
 - Ldir avkortet 50 % for søknadsomgangen i august 2014
 - Ldir avkortet 100 % for søknadsomgangen i januar 2015

Sak 5

- Mattilsynet fattet vedtak om aktivitetsforbud 6.6.14. Endelig vedtak etter klage ble fattet 5.9.14
- Personen Mattilsynssaken retter seg mot opprettet et AS, hvor han er eneste aksjonær
- Ldir stadfester Fylkesmannens vedtak om 100 % avkorting søknadsomgangen i aug. 14.

Sak 6

- Mattilsynet har konstatert brudd på dyrevelferdsregelverket i perioden 2006 – 2014
- Mattilsynet fattet 18.9.2014 vedtak om avvikling og aktivitetsnekt
- Ldir opprettholdt Fylkesmannen sitt vedtak om avkorting av hele tilskuddsutbetalingen for søknadsomgangen i august 2014

Sitat fra Landbruksdirektoratets vedtak:

«Det vil virke støtende å utbetale tilskudd til foretak som har fått aktivitetsnekt».

Hvorfor avkorte?

- «Påvirke foretaket til å legge om til en lovlig drift samt hindre at ulovlig virksomhet støttes».
- «Bestemmelsen er viktig for å sikre at samfunnets fellesmidler forvaltes på en forsvarlig måte».

Hva må kommunen inkludere i avkortingsvurderingen?

§ 11. Avkorting ved regelverksbrudd

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig driver eller har drevet sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.

- Har foretaket drevet, eller driver det, i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet?
- Har foretaket vært minst uaktsomt?
- Hvor mye skal avkortes avhenger av:
 - Foretakets skyldgrad
 - Hvor alvorlig saken er
 - Hvor lenge bruddet har pågått
 - Er avkortingens rimelig og forholdsmessig?
- Dersom kommunen etter dette konkluderer med avkorting; skriftliggjør alle vurderingene nevnt ovenfor

Avkorting ved manglende eller mangelfull gjødselplan

Eksempler fra Nordland

- «Jmf. forskriftens § 11 skal foretak som ikke har gjødslingsplan i henhold til kravene i forskrift om gjødselplanlegging, avkortes. Normen er at tilskuddet til jordbruksareal avkortes med 20 % dersom foretaket mangler gjødslingsplan.»
- «Foretaket har ikke gyldig gjødselplan, søker har selv opplyst om dette i søknaden. Det trekkes 20 % av areal- og kulturlandskapstilskuddet. Saksbehandler har vurdert ytterligere avkortning, men ikke funnet grunnlag for noe videre avkortning ut over det.»

Erfaringer fra Nordland forts.

- «Foretaket har ikke gjødslingsplan.»
- «Manglende gjødslingsplan. Forhåndsvarsel om mulig avkorting er sendt til søker 29.09.2017. Kommunen har ikke mottatt uttalelse fra søker innen fristen. Saken behandles med utgangspunkt i at det ikke foreligger godkjent gjødslingsplan for vekstsesongen 2017. Overtredelsen har blitt gjentatt over mange år uten at søker har gitt uttalelse på tidligere varsler om mulig avkorting. Avkortingsbeløpet er derfor økt fra 20 % fra tidligere søknadsomganger til 40 %.»

Hvorfor er det viktig å avkorte når foretaket ikke har gjødselplan?

- Internasjonale retningslinjer for statsstøtte (WTO)
- Medfører at areal- og kulturlandskapstilskuddet defineres som et «grønt-tilskudd»